

GECENİN MÜZİĞİ

Ali Demir

- Saat 19 olduğunda tarihî Wiener Staatsoper binası neredeyse ağzına kadar dolmuştu. Bu gece dünyaca ünlü bu opera binasının konukları Viyanalılar dışında dünyanın farklı ülkelerinden gelen sanatseverlerdi. İnsanların bu gün burada olmasının nedeni son zamanlarda ulusal ve uluslararası basın ve sanat camiasında Oktay Lehmann adının sıkça geçiyor olmasıydı. Bu kadar kibar ve şık insanın arasında onur konuğu olarak yer alıyordum. Erkekler siyah takımlarıyla sanki bir ustanın tezgâhından çıkmış gibiydiler. Onları birbirinden ayırt etmek neredeyse olanaksız gibi duruyordu. Kadınlar ise rengârenk elbiseleri ve pahalı mücevherleri ile diğerlerini gölgede bırakmak için gökyüzüne doğru yarışan ağaçlar gibi dik ve gururlu gözüküyorlardı. Ben ise siyah elbisemin gölgesinde büyük bir şaşkınlıkla olup bitenleri izliyordum. Derinden gelen gonk sesi diğerleri gibi beni de kendime getirdi. Yavaş yavaş kararan salona bir anda ani bir sessizlik hâkim oldu. Sahnenin ortasındaki piyano dışında her yer kapkaranlıktı. Opera binasının duvarlarına çarpıp kulaklarımıza kadar ulaşan ve orta yaşlı balık etli bir kadına yakıştırdığım bir ses:

“Karşınızda ünlü piyanist Oktay Lehmann!”

Kendinden emin adımlarla yüzünde büyük bir gülümsemeyle sahneye çıkan Oktay zayıflamış görünüyordu. İçine giydiği beyaz gömleği ve üstündeki siyah frakı dolduramamıştı. Bunlar kendisinden daha iri birinin kıyafetleri gibiydi sanki. Piyanon başına geçip oturdu. Herkes onun çalmaya başlamasını beklerken o kafasını piyanodan kaldırıp salonun sağ köşesine doğru baktı. Benim olduğum tarafa. Sonrasında çalmaya başladı.

1973 senesinin aralık ayı. O yıl kış yüzünü Almanya’da erken göstermişti. Henüz görünürde kar yoktu ama kuru ayaz insanı kalın kürklü giysilere rağmen üşütüyordu. Ailece pazar kahvaltısı için özenle gi-

yinmiş sabahın erken saatlerinde yola düşmüştük. Evimize çok uzak olmayan bir mesafede adını ahşap tabelanın üzerindeki büyük puntolardan okuduğum Bonanza Coffe Roasters Kafe'ye gelmiştik. Dışarısının ne kadar soğuk olduğunu kafenin kapısından girerken yüzümüze vuran sıcak havayla bir kez daha fark etmiş olduk. Böyle bir sıcaklığın verdiği memnuniyetle içeri girerken geldiğimizi haber veren küçük bir çan sesi bizleri karşıladı. Yerleri ahşap parkelerle kaplı olan bu kafenin duvarları içerisinin daha da karanlık olmasına sebebiyet verecek şekilde yeşilin koyu bir tonuyla boyanmıştı. Giriş kapısının sağında ve solunda yer alan ahşap doğramadan yapılmış Fransız pencereler siyah renkte altı adet yuvarlak ferforje masa ve sandalyeleri yeterince aydınlatamıyordu. Bu yüzden çok erken bir saat olmasına rağmen işletmeci ışıkları yakmak zorunda kalmıştı. Annem üstümüzdekileri çıkarmamıza yardım edip paltolarımızı masamızın yanındaki portmantoya astı. Babam ise bizimle ilgilenen garsonlara kahvaltımızın siparişini vermekle meşguldü. Annem kardeşim Oktay'ı sandalyesine oturtmak istedi. Benden iki yaş küçük olan kardeşim Oktay o yıl sekiz yaşına yeni girmişti. Diğer birçok şeyde olduğu gibi bunu da kendisi yapmak istedi. Sandalyeye zorda olsa kendi başına oturduğunda ayakları yere değmiyordu. Ama o bunu sorun etmiyordu. Aşı derece hareketli ve meraklı bir çocuktü. Salonda çalan müziği o kadar gürültünün arasından ayırt edip bilen de yine o olmuştu.

“Anne bu çalan *Nocturne Op. 9 No. 1* değil mi?”

Annem kendisine seslenildiğinde çantasından bir şeyler arıyordu. Başını kaldırıp Oktay'a baktı. Oktay, çalan bir şeye eşlik ediyor gibiydi. Kafedeki gürültüden çalan şeyin ne olduğunu bilmek zor gibi görünüyordu. Yine de hepimiz şansımızı deneyerek kaşık çatal sesinden, insanların kahkahalarından kurtulup bize kadar ulaşan notalara kulak verdik.

“Tebrik ederim oğlum. Aferin doğru bildin.”

Oktay, bilmiş olmanın haklı gururuyla ayaklarını sandalyede bir öne bir arkaya sallıyordu. Hepimiz onun oturduğu sandalyeden yere değmeyen ayaklarıyla bu gururlu hâline gülümsüyorduk.

“Alle Türken sind dumm!”

Kahkaha ve çatal kaşık sesinin arasından sıyrılan bu kelime mutluluğumuzun, pazar kahvaltımızın ortasına pimi çekilmiş bir bomba gibi düştü. Oktay'ın kulaklarını kapatmak için acele ettiysem de geç kalmıştım. Yan masada iki aile çocuklarıyla birlikte bizim gibi kahvaltıya gelmişlerdi. Bir yandan yemek atıştırıyorlar bir yandan da çevredeki masalara aldırış etmeden sohbet ediyorlardı. Annem duyduğu bu söz üzerine gülümsemeyi bırakarak kafasını yan masaya çevirdi ve sonrasında hiçbir şey yokmuş gibi önündeki yiyeceklerle ilgileniyormuş gibi yaptı. Masamıza derin bir sessizlik hâkim olmuştu. Hepimiz annemle göz teması kurmak için çatal bıçağı bırakıp ona bakıyorduk. Üzgün

olduğu her hâlden belli oluyordu. Oturduğu sandalyeden yere atlayan Oktay, kafedeki tüm gürültüyü avazı çıktığı kadar bağırarak susturdu.

“Benim annem aptal değil! Aptal olan sensin! Senin gibi düşünenler...”

Oktay’ın bu ani çıkışına kafedeki tüm insanlar gibi biz de şaşırılmıştık. Sandalyeye oturduğunda ayakları yere değmeyen bu erkek çocuğu tüm kafenin dikkatini çekmişti. Sessizlik hâkim olmuş ve herkes en son yaptığı hareketle dona kalmıştı. Oktay göğsünü kabartıp yumruklarını sıktı. Arkası bize dönük olduğu hâlde masamızın iki adım ötesindeydi. Annem, onu sakinleştirmek için yerinden kalkmak istedi. Babam annemin elini tutarak ona engel oldu. Yan masadaki adamın Oktay’a vereceği cevabı herkes gibi biz de merakla bekliyorduk. Annem, babamı ne kadar yalvaran gözlerle vazgeçirmek istediye de babam oralı değildi. Oktay ve babam kavga için hazırды:

“Şu an burada çalan müziğin ne olduğunu biliyor musun?”

Oktay’ın bu sözleri karşısında hepimiz çok şaşırılmıştık. Bizim gibi diğerleri de Oktay’ın nereye varacağını merak ediyordu. Adam her zaman söylediği bu söze bu yaşta bir çocuğun karşı çıkacağını hiç düşünmemiş olacak ki ne yapacağını ne söyleyeceğini bilemez bir hâldeydi.

“Hayır bilmiyorum! Neden sordun?”

Çocuksu yüzüne birkaç beden büyük gelecek alaycı bir ifadeyle kahkaha atan Oktay:

“Bu duyduğunuz müzik *Nocturne Op. 9 No. 1*’dir. Eserin sahibi de Polonyalı sanatçı Frederic Chopin’dir. Benim annem bir Türk’tür ve sizin adını dahi bilmediğiniz bu eseri en az Frederic Chopin kadar iyi çalıyor.”

Oktay’ın nereye varmak istediğini hepimiz çok iyi anlamıştık. Dağınık uzun sarı saçlarının altındaki tombul beyaz yüzü kızardığında adamın da anlamış olduğunu gördük. Ailesinin önünde küçük bir çocuğun bu şekilde alaycı konuşması gururunu incitmiş olacak ki bir hışımla masadan kalktı. Onun o heybetli vücuduna rağmen Oktay korkup bir adım dahi geri atmadı. Adamla birlikte babamda masadan kalktı. Karşısında bir Alman beklemeyen adam, babamı görünce ne yapması gerektiği konusunda karar veremedi. İşletmeci ve garsonlar araya girdi. Adam ve ailesi kafeden çıkartıldı ve onlar adına bizden özür dilendi. Babam annemin yalvaran bakışları ve Oktay’ın mücadelesine gölge düşürmemek adına olayı daha fazla üstelemedi. Ortalık sakinleşip masaya tekrar oturduğumuzda annem Oktay’ın elinden tutup:

“Bunu sizden duymayı hiç beklemiyordum küçük bey. Demek Frederic Chopin kadar iyi çalıyorum! Teşekkür ederim.”

Bu o yıllarda duyduğumuz sözlerin belki ilkiydi ama sonuncusu olmayacaktı. Almanya’da zaman zaman 1940’lı yılların Nazi ruhu hortluyor Türklere ve diğer milletlere karabasan gibi çöküyordu. İnsanlar sözel ve fiziksel saldırılara uğruyor, Almanya’yı terk etmeleri konusunda baskı görüyorlardı. Kış, ya-

bancılar için erken gelmişti ve mevsimler boyunca da varlığını hissettirerek devam edecekti.

Salonda büyük bir alkış koptu. İnsanlar çılgınca Oktay'ı alkışlıyorlardı. Dakikalarca süren bu alkışın arasında Oktay birkaç kere belden eğilerek salondakileri selamladı. Ben de diğerleriyle birlikte dakikalarca küçük kardeşimi alkışladım. İnsanların yüzünde bıraktığı hayranlıktan sanat camiasında uzun süre daha konuşulacak gibiydi. Sahne sonrasında onu gördüğümde gülererek bana doğru iki elini uzattı:

“Nocturne hatırladın mı? Gecenin müziği...”

Gülerek karşılık verdim:

“Hatırladım. Hiç hatırlamaz olur muyum küçük bey! Adını söylediğiniz bu eseri en az annem kadar iyi çalışıyorsunuz...”